

njivo stranko vsi oni, da jih vkljub vsem naporom ne prežene iz njih rodnih grude samostojni bič!

Neenakomernost zemljiškega davka.

G. finančni minister je izdal začasni zakon o razdelitvi davkov za leto 1921-22 v Srbiji in Crngori. Ta zakon finančnega ministrstva določa, da se mora zemljiški davek tudi po srbskih in črnogorskih pokrajinah potrojiti. Naredba finančnega ministra o potrojitvi zemljiškega davka za brate Srbije in Crngorce je hudo razljutila srbsko radikalno stranko. Kar celih dvajset radikalnih poslancev je vložilo na finančnega ministra interpelacijo, v kateri močno obsojajo početje finančnega ministra, češ, da je z zakonom o potrojitvi zemljiškega davka zelo hudo obremenil ravno one pokrajine, ki so vsled vojne najbolj in največ trpele.

Kak uspeh bo rodila ravnokar omenjena interpelacija radikalnih poslancev, še danes ne vemo, pač pa lahko vidi v njej naš slovenski kmet — kako je razljutila srbijske in črnogorske kraje samo potrojitev zemljiškega davka, med tem, ko ga plačuje naš kmet že davno v početvorjenem iznosu. Vendar početvorjeni zemljiški davek bi še naš kmet plačeval mirno in radevoljno, ko res ni toliko trpel vsled vojne kot srbski in črnogorski seljak, a kje so drugi davki, naloženi slovenskemu kmetu, o katerih se Srbini in Crngorci niti ne sanja.

Proti neznosnim novim davkom, ki so razpisani na slovenske pokrajine, so se že naši poslanci tolikrat pritoževali, zahtevali vsaj omiljenje teh davčnin, a vse zaman. Nikakor nismo proti davkom, katere država res rabi, a smo in bomo odločno proti neenaki razdelitvi teh davkov. Ako smo kraljevina, kjer bi naj bila vsa tri plemena enakopravna, potem se mora ta enakopravnost raztezati tudi na plačevanje davkov.

Naši poslanci, čast jim, se vedno potegujejo in odločno zahtevajo izenačenje davkov po celi SHS pokrajini, a njih neustrašeni klic je le glas vpijočih v puščavi sedanje vlade, v kateri pokorno kimajo s srbskimi radikali in demokrati naši samostojni in demokratje s svojimi ministri vredi.

Radikalni poslanci ne pustijo, da bi se potrojil zemljiški davek, a pri nas so ga početvorili, a če kažemo na to krivico kršenja plemenske enakopravnosti, pa nās ovajajo samostojni in demokratje v Beogradu, da smo — proti državi. Nismo bili in ne bomo proti državi, katero smo gradili brez samostojnih izdajic in hlapcev, pač pa smo in bomo proti krivičnemu davčnemu bremenu, katerega nalaga centralizem pristransko in neenakomerno ravno slovenskemu kmetu!

Iz poglavja o državnem gospodarstvu.

Kako pameten gospodar je naša sedanja vlada, nam razkriva tudi sledeči slučaj, katerega je odločno obsi-

Trdo ob moji strani pa je udobno in zložno stopal samotar zapuščenega bloka v svoji bezaško zakrpani obleki.

"Na levo, na levo!" je opominjal. "Na levo se drži, prijatelj Jim! — Tjale pod drevje! — Tukaj, glej, sem ustrelil svojo prvo divjo kozo. Sve da, sedaj ne pridejo več sem doli. — Vse so se poskrile po hribih iz strahu pred Ben Gunnom. — Ah in tule je pokopališče" — pokopališče je ubože najbrž hotel reči. — "Vidiš grobove? Semkaj sem hodil, takole včas, kadar sem računal, da bi utegnili biti nedelja. Kapelice seveda nisem imel, pa svečaneje se mi je le zdelo tukaj, — in, veš Ben Gunn je bil siromak — boš rekel — ne rožnega venca, na koščeka Svetlega pisma ni imel."

Fako je zgovorno in zložno besedoval. Jaz pa sem hitel naprej, nič ga nisem vprašal in nič mu nisem odgovarjal.

Streliš iz topa je kmalu sledilo tudi prasketanje pušk.

Se neka' časa je minilo v brzem teku — in kako četri milje pred me-

šilo tudi vladi prijazno časopisje. Fe mirovni pogodbi nam mora Nemčija poleg druge vojne odškodnine dati 31 tisoč konj in ravno toliko rogata živine. Vse pametne višje osebnosti, ki so za dobro gospodarstvo z državnim imetjem, so bile mnenja, naj bi se od Nemcev nam dolgovani konji in živi na prodala v Nemčiji, ker bi bi prevoz za živali za nas predrag, ali pa bi nam naj dala Nemčija mesto živine, ki je imamo sami več kot dovolj, kake stroje ali sploh za poljedelstvo potrebne industrijske izdelke, katerih tri nas ni dobili.

Naša sedanja vlada pa ni bila za nobenega od teh dveh edino pametnih predlogov glede nemške živine, ampak je začela najprej prevažati — in Nemčije v našo državo na račun vojne odškodnine konje. Doslej so prevažali od dolžnih 51.000 — 12.000 konj, in je morala država plačati za prevoz vsakega konja 1000 dinarjev. Samo prevoznina vsake živali je znašala toliko kot prodajna cena.

Ta nespametni prevoz državnih konj pa so seve tudi izrabili na še večjo državno škodo in svoj dobiček razni živinski prekupci, ki so poslali na licitacijo teh nemških konj svoje agente. Ti agenti, ki so bili seve poprej med seboj dogovorjeni, so ponudili za konje nalašč najnižje cene, samo da so ogoljufali državo.

Od prvega transporta 12.000 nemških konj država ni imela nič drugega, kot da je plačala visoko prevoznino, imela dovolj praznega dela — zaslužili so pa pri razprodaji te konjske vojne odškodnine čifutski prekupci. To nespametno gospodarstvo z dragocenim državnim imetjem so zdaj jo temeljiti izgubi uvideli tudi gospodje na vladnih prestolih in so se odločili, da ostalih 39.000 konj ne bodo več prevažali v našo državo, ampak jih bodo rajši prodali v Nemčiji za 5000 dinarjev komad. Ravno tako bo tudi prodana v Nemčiji na lieu mesta vsa rogata živina, ki nam pripade po mirovni pogodbi.

Iz ravnokar navedenega slučaja lahko vidi vsak davkoplačevalec, kako modro gospodje imamo pri nas sedaj na najvišjih mestih. Ne smemo pa tudi pozabiti pri tej priliki na dejstvo, da sedi v vladi, ki je tako slepo prevažala in prodajala nemške konje, samostojni minister Pucelj, ki bi moral biti kot mesar strokovnjak glede prevoza in prodaje državne živine. — Nemški konji in slabostojni minister Pucelj je tudi čedno poglavje iz boja za "stara pravdo", a ne na Pucelovo, ampak na državno izgubo!

Vpliv samostojnih na izvoz vina.

Izvanredna suša letošnjega leta je oblagodarila naše slovensko-stajerske vinorodne kraje z obilno in izvrstno vinsko kapljo. Letošnjega izbornega vinskega pridelka je pri nas toliko, da se bomo morali pobrigati za njegov izvoz, ker doma ga ne bomo mogli razpečati in porabiti.

V ta naš letošnji dobri in obilno bogati vinski pridelok je uprla tudi sedanja beogradska vlada svoje oči.

noj nad drevjem je zaplapolala angleška zastava —

(XVI.)

(To, kar stoji v poglavjih 16, 17 in 18, pripoveduje zdravnik.)

Krog poluenuhi je bilo, ko sta od rimla čolna z izletniki proti otoku.

Kapitan, graščak in jaz smo sedeli v kabini in se pogovarjali o potovanja.

Da je bilo le količkaj vetra, vrgli bi se bili na tistih šest upornikov, ki so ostali z nami na ladji, dvignili bi bili sidro — in odjadrali. Pa vetra ni bilo niti za en klobuk in k vsemu temu je še prišel Hunter s krova in je nam povedal, da je Jim skočil v čoln in se odpeljal na otok.

Nismo dvomili o njegovi zvestobi, pa bali smo se za njegovo življenje. Kakor so bili ti ljudje danes razporejeni, je bilo težko verjeti, da bi ga zopet kedaj videli živega in zdravega. Hiteli smo na krov.

Zopr, zatohel vzdih je vnel v zraku. Če je kje na svetu bila doma družina — v tem pristanišču je bilo do

Finančno ministrstvo je izdalo tedni naredbo, po kateri se morajo javiti vse za izvoz določene količine vina. Kakor hitro bo imelo finančno ministrstvo v rokah vse podatke glede izvoza vina, hočemo samo rešiti izvozno vprašanje na bolj praktičen način — vsaj tako izjavlja finančni minister — kot je to bilo dosedaj.

V očigled tej novi naredbi finančnega ministrstva pa se je pojavila — med vinskimi trgovci velika nevolja, ker nimajo zaupanja v dobre namene finančnega ministra demokrata, saj imajo z njim dosedaj že dovolj žalostno slabih izkušenj.

Večji vinski trgovci so prepričani, da zasleduje naredba finančnega ministra glede napovedi količine vina za izvoz cilj: priviti z novim davčnim vijakom vinogradnike in vinske trgovce, da se dobi o novi viri državnih dohodkov radi prevelikih postavk v državnem proračunu za leto 1922.

Ako bo uspela nova naredba finančnega ministra po upravičenem domnevanju vinskih trgovcev-izvoznikov, potem se bodo cene vinu znatno zvišale, — prepričani pa tudi izvoz vina, edinega letošnjega preobilnega pridelka pri nas, trpela pa bo tudi naša že itak skoro do skrajnosti zrahljana valuta. Nikakor pa ne smemo pozabiti v očigled temu novemu udarcu na naše vinogradnike od strani vlade, da sedi v njej samostojni minister Pucelj, ki bi se bil moral v kmetsko zaščito zoperstaviti tej naredbi, a se ni, in je za njo soodgovoren.

Res lepo skrbijo samostojni za — kmetsko-vinogradnika!

Kje so cenilne komisije?

Tajništvo Kmetске zveze dobiya iz vseh krajev Slov. Stajerja dan za dnevom glasne pritožbe, da davčne oblasti prav nič ne marajo upoštevati upravičenih pritožb, ozir. prizivov proti pretirano visoko odmerjeni dohodnini in volnemu davku. Nujno potrebno je, da se takoj sestanejo cenilne komisije.

Dne 25. septembra 1921 so se vršile volitve v cenilne komisije za Slovenijo. Po vseh okrajih so izvoljeni moške, ki bi naj nepristransko in strokovnjsko presojali predpise glede dohodnine in voj. davka. Kolikor nam je znano, so okrajne davčne oblasti takoj po končanih volitvah v cenilne komisije poslale vse volilne spise delegaciji ministrstva financ v Ljubljano, a do danes še od vlade ni prav nobene odgovora v tej zadevi. Davčne oblasti so tudi predložile v Ljubljani seznam oseb, katere se predlagajo v imenovanje kot člani cenilne komisije. Tudi tega akta pri vladi še do danes niso rešili.

Nasilja glede dohodnine in volnega davka napram našemu ljudstvu pa se vršijo naprej! Gospodje pri nekaterih davčnih oblastvih n. pr. v Ljubljani Celju in Mariboru upoštevajo pri odmeri teh davčnin samo informacije najetih špiceljnov, ki se pri poročanju o donodkih posameznikov skušajo iz strankarske ali druge zagrizenosti znašati nad svojimi sosedi ali ne prijatelji. Na ta način se uničuje na stotine eksistenco najboljših državlja-

vov! Onih šest zlikovcev je setilo v spretnem delu ladje, na obrežju sta ležala čolna trdo ob izlivu potočiča, v vsakem je sedel po en mož. Eden izmed njih si je požvižgaval svoj marnarski „Lillibullero“

Cakati se nam je zdelo premučno. Skierli smo, da greva Hunter in jaz s čolnom po poizvedbi na otok.

Na Flintovem zemljevidu je bila nedaleč od obrežja med drevjem zarisana lesena kočica in močen plot iz kolovja krog nje. Nedvomno si je hotel Flint za vse slučaje postaviti na otoku blizu pristanišča močno utrdbo.

To kočico sem sklenil, da grem gledat. Utegnila bi dobro služiti našim namenom.

Ko sva se s Hunterom približala obrežju, sta se mornarja v svojih čolnih oblekah vzaemirila. „Lillibullero“ je utihnil in videl sem, kako sta se posvetovala, kaj naj storita. Če bi bila odšla in poklicala Silverja, vse bi se bilo obrnilo drugače. Pa imela sta svoja povelja, mislim, in sklenila sta, da ostaneta v čolnih in se nanovo posvetita svojemu „Lillibullero.“

nov ter se potom uradništva s takim postopanjem radikalno izpodkopi-je ugled države.

Da se vešdar enkrat napravi konec tem neznosnim razmeram ter enostranskemu predpisovanju davkov po posameznih uradnikih, je naprosilo tajništvo Kmetске zveze naše poslanca, da se v Beogradu zavzamejo za to da pravilno izvoljene cenilne in prizivne komisije takoj upostavijo.

O socijalnem in gospodarskem pomenu združništva.

narodni velekapitalizem povzpeli do narodni velekapitalizem povzpeli do naravnosti neverjetnega vpliva. To nam je predvsem pokazal izbruh svetovne vojne. Spor med Anglijo in Nemčijo je bil posledica večletnega tekmovanja na gospodarskih poljih. Ker je Nemčija preplavljala s svojimi prvovrstnimi in ne predragimi proizvodi ves evropski trg, je vzbudila v angleških velekapitalističnih krogih prikrito maščevalno jezo. Pritisk angleških velekapitalistov na tedanja vlado je bil tako neizprosni, da je Anglija napovedala Nemčiji vojno. V svetovni vojni pa je mednarodni velekapitalizem našel za svoje sebične namene obilico novih možnosti. Na vseh frontah so se vršile strašne bitke, grabežljiva kapitalistična pošast pa je v zaledju izpreminjala mirovno industrijo v mogočne tovarne za topove, puške, strelivo, vojne potrebščine itd. Približno pet let je trajala nečloveška borba med zatiranimi narodi današnje Evrope. Narodi so ubožali, velekapitalizem pa je na ruševinah te Evrope izdeloval nove načrte za podjarmljenje človeštva

Po končani svetovni vojni se je tudi velekapitalizem dejansko prilagodil novemu stanju. Povsod pa, kjer so bili njegovi interesi le količkaj v nevarnosti, je mednarodni kapitalizem uveljavil svoj mogočni vpliv. Mirovne pogodbe, ki na milost in nemilost izročajo premagane narode velikopotesnemu izkoriščanju od strani velekapitalizma v zmagovalnih državah, nam pač najlepše spričujejo o silnem pritisku, ki ga je izvrstno organizirani velekapitalizem razvil ob priliki sklepanja teh važnih pogodb.

Sila velekapitala — banke.

V čem pa pravzaprav obstoja sila velekapitalizma? V njegovih duhovito zamisljeni organizaciji, ki je razpredena po vsem svetu. Velekapital ne pozna nobenih ovir, njemu je odprti celi svet. „Denar je sveta vladar“, ta moder izrek ni pač nikjer tako veseleš kakor v mogočni organizaciji mednarodnega velekapitala. Kapitalisti, recimo tovarnarji, veleobrtniki in drugi podjetniki nosijo svoj denar v banke. V bankah nakopičeni denar pa bi trenutno bankam nič ne koristil in radi tega nalagajo banke ta denar na druga podjetja, kjer se naloženi kapital obilno obrestuje. Banke dandanes trgujejo s tujimi denarnimi vrednotami, posestvi, stavbami, tovarnami itd., in vzdržujejo taka podjetja deloma tudi same. Ker bi posamezne banke ne

Obrežje je delalo majhen ovinek. Krenil sem čoln tako, da je prišel ta ovinek med naju in upornika. Se preden sva priveslala do brega, sta naša izginila izpred oči.

Skočil sem na suho, pustil Huntera v čolnu in odhitel proti koči, s svilnatim robcem pod klobukom, da mi je bilo hladno, in z dvema samokresoma za pasom, pripravljenima za brambo.

Nisem še storil sto korakov in kočica je stala pred menoj.

Narejena je bila takole: Na nizkem, komaj nekaj metrov visokem griču je izviral studenec bistre, hladne vode. Vrh griča so postavili trdno kočico iz neobdelanih blodov, pa tako, da je bil studenec še pod streho. V koči je imelo na tesno prostora kakih 40 ljudi, v stenah so bile strelne luknje na vse strani.

Drevje in grmičje krog kočice so posekali in ogradili ves prostor z močnim plotom iz debelega kolovja. Nobenih vrat ni bilo v plotu.

(Dalje prihodnjic.)